

KUNDERŮV
NÁVRAT
DO ČECH

Ironicky apologetická hra

7. - 9. OBRAZ

Čtení ve vlaku - Enviromentální
pláč - Libovolný mladý básník

Petříček Bellot

Parabellum Periodikum

7. obraz – Čtení ve vlaku

KUNDERA (opět v utajení) a BELLOT sedí ve vlaku Českých drah typu Rx v otevřeném vagonu a tiše si povídají, aby nevyrušovali opodál sedícího čtoucího muže.

KUNDERA: Zpětně musím uznat, že to byla pěkná kravina se vás zbavovat. Bez vás mě málem okradli, pak málem zabili, a nakonec mě ten hrobník mohl ještě zakopat...

PETŘÍČEK BELLOT: Myslíte Posla Půlnoci.

KUNDERA: No, toho. Tak jsem jen chtěl říct: díky, že jste se mně zase ujal. Kam teď jedeme? Do Brna?

PB: Ohoho, kdepak. Jedeme na sever. Prý tam žijí největší čeští básníci. No a pak taky na ostravsku, tam se taky ještě dostaneme.

KUNDERA: No, dobře, budu věřit vašemu vedení.

PB: Zase abych byl zcela upřímný, tento směr jsem zvolil jenom proto, že právě probíhá festival Čtení ve vlaku.

KUNDERA: Počkat, tím mi chcete říct, že ten člověk, co tu předčítá ty trapné anekdoty je taky nějaký spisovatel? Co to je?

PB (ironicky): To je, prosím pěkně, Michal Viewegh náš největší postmodernista...

KUNDERA: Děláte si prdel?

PB: Jen napůl. Ale faktem je, že existuje povědomí, které takové věci říká bez špetky ironie.

KUNDERA: Mankote!

PB: A řekněte to ještě jednou. Po něm jste totiž největší náš postmodernista vy!

KUNDERA: Mankote! Už teď, jednou nohou ještě na světě, stojím ve společnosti Goetha a Hemmingwaye. Ale tohle tady poslouchat, to už dále nedovedu. Dá se ten vlak nějak zrychlit?

PB: Bohužel...

KUNDERA: A jak dlouho ještě pojedeme?

PB: No, moment, kde jsme teď? --- Á, výborně! Roudnice nad Labem. Zamávejte!

KUNDERA: Cože?

PB: Ale, zrovna támhle na tom ostrově nám mával Milan Děžinský. No, to mu neudělá radost, že jste si ho nevšiml...

KUNDERA: Jak dlouho teda ještě?

PB: Nó, ještě musíme dojet do Ústí, pak otočka: Teplice, Duchcov a Litvínov, kde vystupujeme. Tam teď žije právě jeden z nejlepších – Hradecký. A pak to dáme od

Litvínova až po Jablonec nad Nisou, pokud nám to nic nepřekazí. Tam poznáte Pepu Straku, bez toho by to dneska v české literatuře prostě nešlo. No, ale to ještě potrvá.

KUNDERA: V tom případě ale trvám na tom, abychom přešli do jiného vagonu.

Tu si k nim, nepozván, přisedá další muž.

MUŽ: Hrůza, co?

KUNDERA: Ano, tak. Jak může někdo takový vůbec vystupovat na takovém festivalu?

PB: (Na ČD furt dobrý.)

MUŽ: Víte, vždycky nebyl takhle špatnej. Dokud to vydával u mě... ale co, nebudu skromnej, dokud jsem to za něj ještě psal já...

KUNDERA: Vy jste za něj psal knihy?!

MUŽ: No jo, ale vysilovalo mě to a nezbyval mi pak čas na vlastní literární tvorbu. No, ale pro celé naše přátelství, které jsme tehdy měli, jsem mu nedokázal říct do očí, že je teda konec, a tak jsem mu raději přeřízl aortu. To vám byl ale blbej nápad! Kdybych byl věděl, že ho tím nezabiju, ale jen mu tím přidám námět na další knihu a oslabím tak jeho už dost slabé literární dovednosti, nikdy bych to neudělal!

KUNDERA: Kdo vy vlastně jste, chlape? Nějakej Windom Earle?

MUŽ: Ale no tak, snad není znalcům třeba představovat majitele nakladatelství Druhé město a autora oceněného románu Básník, Martina Reinera. Ale kdo jste vy?

KUNDERA (*sundá brýle a knírek*): Já jsem Milan Kundera.

REINER: Á, tak to mě moc těší. Takhle, jedno si ujasněme napřed. Já vím, že jste udavač, ale zase si nemyslete, že nechápu tu složitost situace. Myslím, že jsem to výstižně popsal ve svém článku pro aktuálně.cz.

KUNDERA (*stranou k Bellotovi*): Ten člověk se mi nelíbí o nic víc než ten Viewegh. Pojdme konečně pryč.

PB: Odpusťte, pane Reinere, ale právě jsme s panem Kunderou zjistili, že máme rezervaci do úplně jiného vagonu, pustíte nás, prosím?

8. obraz – Enviromentální pláč

KUNDERA (opět maskovaný) a PETŘÍČEK BELLOT kráčí po chodbičce vlaku a hledají kupé s alespoň dvěma volnými místy. Náhle se ale BELLOT zastaví a povídá:

PB: Pohleďte na tu poušť venku! Klimatická krize páchá své dílo.

KUNDERA: Leč tahle poušť, ta je až moc sírově žlutá! Pokud nenastala apokalypsa a peklo nevstoupilo na zem, pak nehledíme na písek nebo rozpálené kamení, ale na květy řepky!

PB: Máte samozřejmě pravdu. Ale tu enviromentální strunu jsem nerozehrál náhodou, nýbrž opět z didaktických důvodů: neboť právě na tuto strunu dnes hrají nejmladší básníci.

KUNDERA: Jo?

PB: No, tvrdí to teda aspoň Libor Staněk II.

KUNDERA: On je nemocný?

PB: Ne, to bude až jeho nástupce, tohle je jenom IL.

KUNDERA: Kim-Staň-II?

PB: Příhodné pojmenování! Je to totiž zcela jistě budoucí diktátor české poezie. Ti jsou vždycky nejprve taková ouška, nesmělá, ale uvnitř mají hurikán.

KUNDERA: No a tenhle Staněk, má v sobě teda něco? Nic, jako asi každý, koho jsem tu zatím potkal?

PB: Ohó, tak to zas prr! Tenhle člověk je jednak básník, jednak vědec. Literární.

KUNDERA: Vážně?

PB: No jo, doktorand se zaměřením na současnou českou poezii.

KUNDERA: Aha, proto ta uťáplost a nevybouřenost, jak o tom mluvíte. Má holku? Z toho by se snad po letech dala ještě vykresat nějaká Směšná láska.

PB: Vy to znevažujete! Snad mu nechcete upřít jeho vliv na současnou českou poezii! Hnedka dvojstranný!

KUNDERA: No, tak si teda poslechněme jeho tezi!

PB: Ano, řekl jste to přesně: tezi. Nebo jinak: pojem! Pochopil, že do současné poezie vstoupil enviromentální žal, jakože determinant, a tak ho nikde neopomíjí – v tvorbě, ve vědě a mezi námi, ani v kritice! Bude průkopníkem, chápete, jakmile se v literární struktuře enviromentálně dostane někam doprostřed... to snad chápete, ne, pro to máte porozumění, ne, jste pořád strukturalista, ne? Musíte přece každopádně ocenit jeho plán – dostat sebe sama trojským koněm enviromentálního žalu do středu literární struktury nebo pole nebo whatever, je to totéž. Chápete, on si vsadil na klimatické změny a na apokalypsu, kterou s sebou přinesou. Pokud tu apokalypsu přežije literatura, přežije i Kim-Staň-II a pro postapokalyptické básníky bude totéž, čím byli romantikům preromantici, abych to tak řekl. Není to geniální? Pascal si možná svojí sázkou zajistil život věčný – anebo nic neztratil, ale Staněk nic neztratil – anebo si zajistil věčnou slávu! Jaký to heros!

KUNDERA: Já sice jsem strukturalista, ale – když dovolíte – nejsem už debil a vy si ze mě utahujete. Znamená tenhle váš Libeňský pyl něco, nebo nic?

PB: Éch, na vás si prostě nepřijdu. No, neznamená nic. Čili ho můžeme překročit, stejně jako nějaké systematické pojednávání tohoto enviromentálního žalu, co vy na to? Pohled'te, tady mají zrovna dvě volná místa, nesedneme si?

9. obraz – Libovolný mladý básník

KUNDERA s BELLOTEM usedají na dvě volná místa v kupé, ptají se, jestli jsou volná, děkují osazenstvou atd. Poté se tiše snaží spolu hovořit, ale těžko se jim to daří přes mluvení tří ze čtyř cestujících v kupé. Ten čtvrtý si nové spolucestující zvidavě prohlíží.

KUNDERA: No, možná byste mi mohl místo těch mladých enviromentálních básníků říct něco víc o autorech, s nimiž se brzy setkáme.

PANÍ: Jéééé, tady je klimoška. Klimoška! Tak to je paráda, teď už to bude v pohodě!

PB: Dobře, tak tedy ten Hradecký...

PÁN 1: Hele, někdo jde po chodbě!

KUNDERA: No, Hradecký?

PANÍ: Jé a je to průvodčí? Jestli si mám připravit jízdenku?

PB: No, tak ten...

PÁN 2: Prosimvás, za jak dlouho budeme v Teplicích?

MLADÍK: Nejdřív musíme dojet do Ústí, tak asi tak 40 minut ještě.

PÁN 2: Jo, dobrý, tak to se ještě nemusím připravovat, díky.

KUNDERA: Ne, tohle se nedá.

Mladík si KUNDEROVA mírného podráždění všiml a začmunchal šanci a osloví své spolucestující:

MLADÍK: Poslyšte! Možná bychom tu mohli najít něco krásného a vzácného: společnou řeč! To se občas stane, že člověk má dlouhou cestu vlakem a nemá zrovna co na práci, zapomene si doma mobil, čtečku, knihu... Dříve si lidé za cesty sborově zpívali, ale co byste řekli autorskému čtení z mé sbírky?

PÁN 2: No tak jo, budu rád.

PÁN 1: No, tak dobře.

PANÍ: Co je to autorské čtení?

MLADÍK: Jsem poctěn, že jste pro! To víte, právě jsem si koupil neomezenou čedé jízdenku, a tak jezdím po té naší zemi, abych načerpal inspiraci pro své básně, no, tak dobře, počkejte...

KUNDERA (*stranou BELLOTOVI*): Jak je možné, že se v této zemi začalo žehrat na situaci literatury!? Vždyť tady může literaturu dělat opravdu každý – a taky ji každý dělá, jak patrně! Vždyť je tu víc básníků než za sociáku!

PB (*tiše KUNDEROVI, zatímco MLADÍK začal cosi číst*): Ale třeba to tak není, pane Kundero, sám jsem překvapen, jak moc jsme konfrontováni, třeba vás jen literatura pronásleduje, kamkoliv jdete.

KUNDERA: No, přes všechnu svou lásku k literatuře ji nepodezřívám z toho, že by byla agens. Tohle musel narafičit nějaký člověk – anebo organizovaná skupina!

PB: Když dovolíte, mám tu s sebou křišťálovou kouli, možná bychom se do ní mohli podívat, třeba by nám to leccos napovědělo!

KUNDERA: Opravdu? No tak dobře, ale ne tady! Od tohodle šaška bychom se ještě brzo dočkali nějaké planetární metafory, nebo tak něco.

PB: To máte pravdu, pojďme, zkusíme další vagon.

Zvedají se a odchází.

MLADÍK: Jdete na záchod, jo? Tak dobře, mám na vás počkat?